Suuri valiokunta

Perjantai 17.5.2024 klo 13.30—14.38

Läsnä
puheenjohtaja Heikki Autto kok
1. varapuheenjohtaja Laura Huhtasaari ps
2. varapuheenjohtaja Maria Guzenina sd (1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11) (12 osittain)
jäsen Sanna Antikainen ps (1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10) (11 osittain)
jäsen Juho Eerola ps
jäsen Ritva Elomaa ps
jäsen Teemu Keskisarja ps (1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10) (11 osittain)
jäsen Kimmo Kiljunen sd
jäsen Jani Kokko sd (1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11) (12 osittain)
jäsen Mika Lintilä kesk
jäsen Helena Marttila sd
jäsen Matias Mäkynen sd (1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10) (11 osittain)
jäsen Jouni Ovaska kesk (1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13) (14 osittain)
jäsen Onni Rostila ps
jäsen Aura Salla kok
jäsen Saara-Sofia Sirén kok
jäsen Sinuhe Wallinheimo kok (1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9) (10 osittain)
jäsen Eerikki Viljanen kesk
varajäsen Pauli Aalto-Setälä kok (1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11) (12 osittain)
varajäsen Timo Furuholm vas (1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9) (10 osittain)
varajäsen Timo Harakka sd
varajäsen Inka Hopsu vihr
varajäsen Ari Koponen ps (1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9) (10 osittain)
varajäsen Antti Kurvinen kesk (1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11) (12 osittain)
varajäsen Jani Mäkelä ps
varajäsen Anders Norrback r (1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13) (14 osittain)
varajäsen Ville Skinnari sd (1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9) (10 osittain)

Sihteerit
valiokuntaneuvos Kaisa Männistö
valiokuntaneuvos Anna Sorto

1. Nimenhuuto

Toimitettiin nimenhuuto. Läsnä oli 27 jäsentä.

2. Päätösvaltaisuus

Kokous todettiin päätösvaltaiseksi.

3. Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle ympäristönsuojelua rikosoikeudellisin keinoin koskevan Euroopan neuvoston yleissopimuksen neuvottelemisesta

Valtioneuvoston U-kirjelmä U 24/2024 vp

Asia on saapunut eduskuntaan. Asia on lisäksi lähetetty lakivaliokuntaan lausunnon antamista varten.

Valiokunta lähetti asian tiedoksi ympäristövaliokuntaan.

4. Valtioneuvoston selvitys: Kansainvälisen trooppista puuta koskevan sopimuksen voimassaolon pidentäminen

Valtioneuvoston E-selvitys E 36/2024 vp

Liiteasiakirja Kansainvälisen trooppista puuta koskevan sopimuksen voimassaolon pidentäminen A 4

Valiokunta lähetti asian tiedoksi maa- ja metsätalousvaliokuntaan.

5. Valtioneuvoston selvitys: Oikeusvaltiotilanne Puolassa; komission ehdotus neuvoston päätökseksi - komission esittely

Valtioneuvoston E-selvitys E 7/2018 vp

E-jatkokirjelmä EJ 19/2018 vp
E-jatkokirjelmä EJ 7/2024 vp A 5

Jatkokirjelmä E 7/2018 vp - EJ 7/2024 vp on saapunut eduskuntaan.

Valiokunta lähetti tiedoksi perustuslakivaliokuntaan, ulkoasiainvaliokuntaan ja lakivaliokuntaan jatkokirjelmän E 7/2018 vp - EJ 7/2024 vp.

6. Valtioneuvoston selvitys: Oikeus- ja lainvalvontaviranomaisten lainmukainen tietoon pääsy digitaalisessa ympäristössä eli ns. Going Dark –aloite

Valtioneuvoston E-selvitys E 26/2024 vp

Valiokunnan lausunto HaVL 9/2024 vp

Hallintovaliokunnan lausunto HaVL 9/2024 vp on saapunut valiokuntaan.

Valiokunta päätti lähettää erikoisvaliokuntien kannanotot tiedoksi valtioneuvostolle.

7. Valtioneuvoston selvitys: E-kirje - Ennakkovaikuttaminen tulevaan EU:n monivuotiseen rahoituskehykseen (2028–)

Valtioneuvoston E-selvitys E 31/2024 vp

Merkittiin saapuneeksi tulevaisuusvaliokunnan ilmoitus: ei toimenpiteitä.

8. Valtioneuvoston selvitys: EU:n kriisivarautumisen ja resilienssin vahvistaminen; Suomen näkemyksiä varautumisunionistrategian valmisteluun

Valtioneuvoston E-selvitys E 32/2024 vp

Merkittiin saapuneeksi ulkoasiainvaliokunnan ilmoitus: ei toimenpiteitä.

9. Valtioneuvoston selvitys: Suomen avaintavoitteet EU-vaalikaudelle 2024-2029
Valtioneuvoston selvitys: EU:n perussopimusten muuttamista koskevat ehdotukset
Valtioneuvoston selvitys: EU:n rikosoikeuden tulevaisuuden suuntia 2024-2029; E-kirje Suomen alustavista näkemyksistä

Valtioneuvoston E-selvitys E 58/2023 vp

Valtioneuvoston E-selvitys E 79/2022 vp
Valtioneuvoston E-selvitys E 57/2023 vp
Valiokunnan lausunto YmVL 1/2024 vp
Valiokunnan lausunto SiVL 2/2024 vp
Valiokunnan lausunto TaVL 5/2024 vp
Valiokunnan lausunto LiVL 4/2024 vp
Valiokunnan lausunto LaVL 5/2024 vp
Valiokunnan lausunto PuVL 3/2024 vp
Valiokunnan lausunto MmVL 3/2024 vp
Valiokunnan lausunto TyVL 1/2024 vp
Valiokunnan lausunto HaVL 6/2024 vp
Valiokunnan lausunto TuVL 1/2024 vp
Valiokunnan lausunto UaVL 1/2024 vp
Valiokunnan lausuntoluonnos Valtioneuvoston selvitys: Suomen avaintavoitteet EU-vaalikaudelle 2024-2029 A 9
Eriävä mielipide Eriävä kesk.pdf B 9
Eriävä mielipide Eriävä SD.pdf C 9
Eriävä mielipide Eriävä vihr.pdf D 9
Eriävä mielipide Eriävä vas.pdf E 9

Sihteeri esitteli lausuntoluonnoksen.

Puheenvuoron käyttivät ed. Guzenina, Ovaska, Hopsu, Furuholm, Mäkynen, Viljanen ja Kiljunen.

Valiokunta kävi yleiskeskustelun.

Yksityiskohtaisen keskustelun aluksi ed. Hopsu esitti, että lausuntoluonnos saisi pöydälle jaetussa eriävässä mielipiteestä 3 ilmenevän sisällön. Ed. Furuholm esitti että lausuntoluonnos saisi pöydälle jaetusta eriävästä mielipiteestä 4 ilmenevän sisällön. Esitykset raukesivat kannattamattomina.

Ed. Guzenina esitti ed. Mäkysen kannattamana, että:

- 4. perustelukappaleen viimeinen virke korvataan seuraavalla virkkeellä: ”Valiokunta katsoo, että valtioneuvoston olisi perusteltua edistää esimerkiksi yhteisen puolustuskomissaarin nimittämistä unionille, määräenemmistöpäätöksenteon lisäämistä ulko- ja turvallisuuspolitiikan kysymyksissä sekä pienten jäsenmaiden kannalta tasapuolisemman yhteisen investointirahaston perustamista korvaamaan kansallisia valtiontukia.”

Ed. Guzenina esitti ed. Kiljusen kannattamana, että:

- 69. perustelukappaleen loppuun lisätään seuraava virke: ”Suuri valiokunta suhtautuu kielteisesti sellaisiin järjestelyihin, joissa vastuu Eurooppaan saapuvista turvapaikanhakijoista ulkoistettaisiin kokonaan kolmansille maille Euroopan ulkopuolelle.”

- 70. perustelukappaleen kolmanneksi viimeiseksi virkkeeksi lisätään seuraava virke: ”Suuri valiokunta kiinnittää valtioneuvoston huomion siihen, että oikeus turvapaikanhakuun on taattu niin kansallisessa lainsäädännössä kuin Euroopan Unionin oikeudessa, eikä turvapaikanhakuun perustuva maahantulo ole laitonta.” Lisäksi esitettiin, että perustelukappaleen viimeiseksi virkkeeksi lisättäisiin seuraava: ”Vaikka valiokunta yhtyy hallituksen käsitykseen siitä, että EU:n on löydettävä tehokkaat tavat vastata välineellistettyyn maahantuloon, valiokunta ei pidä hallituksen esittämällä tavalla perusteltuna kytkeä tätä etukäteen vaikuttamisessa ainoastaan turvapaikanhaun keskeyttämiseen.”

Suoritettiin äänestys pohjaesitystä vastaan.

Pohjaesitys hyväksyttiin äänin 17-8 molemmissa äänestyksissä.

Ed. Ovaska esitti ed. Viljasen kannattamana, että 84. perustelukappaleessa virke ”Suuri valiokunta suhtautuu valtioneuvoston tavoin kriittisesti EU-tason rahoitusvälineiden luomiseen.” muutettaisiin muotoon ”Suuri valiokunta suhtautuu kielteisesti kaikkiin yhteisvelkaan perustuviin EU-tason rahoitusvälineiden luomiseen.”

Suoritettiin äänestys pohjaesitystä vastaan.

Pohjaesitys hyväksyttiin äänin 20-3, tyhjiä 2.

Yksityiskohtaisessa käsittelyssä valiokunta hyväksyi lausuntoluonnoksen sellaisenaan.

Valiokunta päätti yksimielisesti pitää käsittelyä asian ratkaisevana käsittelynä.

Lausuntoon jätettiin eriävä mielipide: sd, kesk, vihr, vas.

10. Epävirallinen eurooppaministerikokous 29.-30.4.2024

Eurooppa-neuvoston ja EUn neuvostojen kokoukset EUN 32/2024 vp

EUN-raportti Epävirallinen eurooppaministerikokous 29.-30.4.2024; Neuvostoraportti A 10

Raportointi

Valiokunnassa oli kuultavana:
- ministeri Anders Adlercreutz

Avustajanaan:
EU-erityisasiantuntija Heli Siivola
valtioneuvoston kanslia

Merkittiin raportti saapuneeksi: "Epävirallinen eurooppaministerikokous 29.-30.4.2024; Neuvostoraportti".

Raportointi valmis.

Valiokunta merkitsi selvityksen saaduksi.

11. Euroopan unionin neuvoston kokous 21.5.2024 (Yleisten asioiden neuvosto)

Eurooppa-neuvoston ja EUn neuvostojen kokoukset EUN 37/2024 vp

Eurooppa-neuvoston ja EUn neuvostojen kokoukset EUN 37/2024 vp A 11

Valmistelu

Valiokunnassa oli kuultavana:
- ministeri Anders Adlercreutz

Avustajanaan:
EU-erityisasiantuntija Heli Siivola
valtioneuvoston kanslia

Ministeri Adlercreutz esitteli kokouksen asiat. Puheenvuoron käytti puheenjohtaja Autto. Ministeri Adlercreutz vastasi puheenvuoroon.

Asialista:

- A-kohtien hyväksyminen

- 27. ja 28. kesäkuuta 2024 pidettävän Eurooppa-neuvoston valmistelu

- Vuotuinen oikeusvaltiovuoropuhelu: maakohtainen keskustelu (E 19/2020 vp)

Valiokunta käsitteli asiaa EU-neuvoston Yleisten asioiden neuvosto 21.5.2024 asialistalla.

- Oikeusvaltioperiaate Puolassa: SEU 7 artiklan 1 kohdan mukainen perusteltu ehdotus (E 7/2018 vp)

Valiokunta käsitteli asiaa EU-neuvoston Yleisten asioiden neuvosto 21.5.2024 asialistalla.

- Muut asiat

Valiokunta merkitsi selvityksen saaduksi.

12. Epävirallinen teleministerineuvosto 11.-12.4.2024

Eurooppa-neuvoston ja EUn neuvostojen kokoukset EUN 24/2024 vp

EUN-raportti EU; neuvostoraportti; epävirallinen teleministerikokous 11.-12.4. A 12

Raportointi

Valiokunnassa oli kuultavana:
- ministeri Lulu Ranne

Avustajinaan:
yksikön johtaja Maria Rautavirta, liikenne- ja viestintäministeriö
erityisasiantuntija Ilona Julkunen-Rexhepi, liikenne- ja viestintäministeriö
erityisasiantuntija Satu Vasamo-Koskinen, valtioneuvoston kanslia

Merkittiin raportti saapuneeksi: "EU; neuvostoraportti; epävirallinen teleministerikokous 11.-12.4.".

Puheenvuoron käytti ed. Harakka ja Salla. Ministeri Ranne ja yksikön johtaja Rautavirta vastasivat puheenvuoroihin.

Valiokunta merkitsi selvityksen saaduksi.

Raportointi valmis.

13. Televiestintäneuvosto 21.5.2024

Eurooppa-neuvoston ja EUn neuvostojen kokoukset EUN 38/2024 vp

Eurooppa-neuvoston ja EUn neuvostojen kokoukset EUN 38/2024 vp A 13

Valmistelu

Valiokunnassa oli kuultavana:
- ministeri Lulu Ranne

Avustajinaan:
yksikön johtaja Maria Rautavirta, liikenne- ja viestintäministeriö
erityisasiantuntija Ilona Julkunen-Rexhepi, liikenne- ja viestintäministeriö
erityisasiantuntija Satu Vasamo-Koskinen, valtioneuvoston kanslia

Ministeri Ranne esitteli kokouksen asiat. Puheenvuoron käyttivät ed. Harakka ja Ovaska. Ministeri Ranne vastasi puheenvuoroihin.

Asialista:

- Sääntelystä käytäntöön: yhteistyöhön perustuva lähestymistapa johdonmukaista täytäntöönpanoa varten

- Päätelmät EU:n digitaalipolitiikan tulevaisuudesta

- Päätelmät kyberturvallisuuden tulevaisuudesta

Merkittiin, että kokous ei enää ollut päätösvaltainen.

Valiokunta merkitsi selvityksen saaduksi.

14. Euroopan unionin neuvoston kokous 23.-24.5.2024 (Kilpailukykyneuvosto)

Eurooppa-neuvoston ja EUn neuvostojen kokoukset EUN 39/2024 vp

EUN-asiakirjaluonnos EUN 39/2024 vp A 14

Valmistelu

Valiokunnassa olivat kuultavina:
- ministeri Arto Satonen
- ministeri Wille Rydman

Avustajinaan:
Haapalehto Timo, johtava asiantuntija
Isabella Paju, erityisasiantuntija
Taru Löyttymäki, erityisasiantuntija
Työ- ja elinkeinoministeriö

Ministerit Rydman ja Satonen esittelivät kokouksen asiat. Puheenvuoron käyttivät ed. Harakka ja Elomaa. Ministerit Rydman ja Satonen vastasivat puheenvuoroihin.

AVARUUS.

- Ehdotus neuvoston päätelmiksi Euroopan kilpailukyvyn vahvistamisesta avaruusalan avulla (E131/2021 vp).

Valiokunta käsitteli asiaa EU-neuvoston Kilpailukykyneuvosto 23.-24.5.2024 asialistalla.

- Politiikkakeskustelu aiheesta EU:n avaruuslainsäädäntö: unionin avaruustoiminnan turvallisuus, häiriönsietokyky ja kestävyys (E 47/2022 vp, E 131/2021 vp)

Valiokunta käsitteli asiaa EU-neuvoston Kilpailukykyneuvosto 23.-24.5.2024 asialistalla.

- Muut asiat: a) avaruuden käytön lisääminen Euroopassa – Euroopan avaruusjärjestö ESA:n tiedotusasia ja b) Tulevan EU puheenjohtajavaltion työohjelma – Unkarin valtuuskunnan tiedotusasia

TUTKIMUS.

- Neuvoston EuroHPCasetuksen muuttaminen (U 18/2024 vp), yleisnäkemys

Todettiin, että suuri valiokunta on 15.5.2024 hyväksynyt asiassa eduskunnan kannan SuVEK 50/2024 vp: Valiokunta yhtyy erikoisvaliokuntien kannanottojen mukaisesti valtioneuvoston kantaan.

- Neuvoston päätelmät Horisontti 2020 jälkiarvioinnista

- Neuvoston suositukset tutkimusturvallisuudesta (E 6/2024 vp)

Valiokunta käsitteli asiaa EU-neuvoston Kilpailukykyneuvosto 23.-24.5.2024 asialistalla.

- Päätelmät tietämyksen hyödyntämisestä (E 131/2022 vp)

- Politikkakeskustelu aiheesta ”Edistyneiden materiaalien tutkimus ja innovaatiot”

- Muut asiat: a) Tulevan EU-puheenjohtajavaltion työohjelma Unkarin valtuuskunnan tiedotusasia

TEOLLISUUSPOLITIIKKA JA SISÄMARKKINAT.

- Päätelmät teollisuuspolitiikasta: ”kilpailukykyinen eurooppalainen teollisuus, joka edistää vihreää, digitaalista ja kestävää tulevaisuutta”

- Päätelmät sisämarkkinoiden tulevaisuudesta Eurooppa-neuvoston tilaaman korkean tason raportin perusteella

- Päätelmät Euroopan tilintarkastustuomioistuimen erityiskertomuksesta kilpailun puutteesta eurooppalaisissa julkisissa hankinnoissa (E 34/2024 vp)

Valiokunta käsitteli asiaa EU-neuvoston Kilpailukykyneuvosto 23.-24.5.2024 asialistalla.

- Muut asiat: Komission tiedonanto bioteknologioista – komission tiedotusasia; Ministerien julkilausuma D9+ -kokouksesta – Irlannin valtuuskunnan tiedotusasia; Lelujen turvallisuutta koskevat määräykset ja direktiivin 2009/48/EY kumoamisesta – puheenjohtajavaltio Belgian tiedotusasia

Valiokunta merkitsi selvityksen saaduksi.

15. Muut asiat

Työjaoston kokous:

- Keskiviikko 22.5.2024 klo 8.00 - 9.00, SuV:n työjaoston etäkokous

Matkat:

- Unkari 10.-11.6.2024. Ilmoittautuneet: puheenjohtaja Autto sekä edustajat Antikainen, Kaunisto, Kiljunen, Koponen, Lintilä, Löfström, Rostila, Wallinheimo, Skinnari

Tapaamiset:

Tasavallan presidentti Alexander Stubbin tapaaminen ti 4.6.2024 klo 9-10. Ilmoittautuminen hyväksymällä kalenterimerkintä. Kutsu koskee ensisijaisesti varsinaisia jäseniä ja jäsenten sijaan tulevia varajäseniä (eli 25 osallistujaa+ Ahvenanmaan maakunnan edustaja). Osallistujaluettelo vahvistetaan lähempänä tilaisuutta.

Vieraat:

- EU-nämndenin vierailu ma 16.- ti 17.9. Yhteisohjelma Hanaholmenissa.

16. Seuraava kokous

Ilmoitettiin, että valiokunnan seuraava kokous on keskiviikkona 22.5.2024 klo 13.00

Pöytäkirjan vakuudeksi

Valiokuntaneuvos Anna Sorto